

**Oświadczenie złożone
przez senatora Jana Filipa Libickiego
na 59. posiedzeniu Senatu
w dniu 22 lutego 2023 r.**

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka

Szanowny Panie Premierze!

Dnia 1 stycznia 2012 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o ochronie zwierząt, według której handel zwierzętami domowymi poza rejestrowanymi hodowlami jest niedozwolony. Zgodnie z art. 10a tejże ustawy zabrania się rozmnażania w celach handlowych psów i kotów. Zakaz ten nie dotyczy hodowli zwierząt zarejestrowanych w ogólnokrajowych organizacjach społecznych, których statutowym celem jest działalność związana z hodowlą rasowych psów i kotów. Naruszenie tego zakazu podlega karze aresztu albo grzywny. Sąd może także orzec przepadek narzędzi lub przedmiotów służących do popełnienia tego czynu, przedmiotów z niego pochodzących, orzec przepadek zwierzęcia oraz zasądzić nawiazkę w wysokości do 1 tysiąca zł na cel związany z ochroną zwierząt.

W związku z wprowadzeniem wymienionych regulacji wszelka działalność w zakresie rozmnażania psów i kotów w celach handlowych poza strukturami stowarzyszeń stanowi działalność niezgodną z polskim prawem. W środowisku kynologów i felinologów hodowle naruszające wskazane regulacje nazywane są pseudohodowlami. Pseudohodowla to termin określający działalność polegającą na masowym rozmnażaniu nierasowych bądź rasowych, ale nieposiadających rodowodów zwierząt i kierowanie się przy tym wyłącznie chęcią zysku. Najczęściej rozmnażane są w nich zwierzęta modnych i popularnych ras bądź zwierzęta nierasowe, ale posiadające pożądane cechy w zakresie wyglądu. Pseudohodowle działają w wyłączeniu z systemu rejestracji i kontroli hodowlanej. Z uwagi na dominujący w działalności pseudohodowli interes ekonomiczny warunki życia zwierząt zapewniane są zazwyczaj możliwie najniższym kosztem i na najniższym poziomie.

W ostatnim czasie szczególnie zauważalne i dotkliwe dla organizacji kynologicznych i felinologicznych z wieloletnimi tradycjami stało się tworzenie tzw. legalnych pseudohodowli. Nowelizacja ustawy o ochronie zwierząt z 2011 r. spowodowała, że zaczęto organizować stowarzyszenia, których działalność sprowadza się w głównej mierze do umożliwiania sprzedaży psów i kotów nieposiadających udokumentowanego pochodzenia. Mogą one bowiem wystawiać rodowody zwierzętom nierasowym, pochodzącym z pseudohodowli. Należy podkreślić, iż psy i koty w tego typu hodowlach częstokroć są utrzymywane na małej przestrzeni, nieadekwatnej do liczby osobniczej. Ponadto zwierzęta z pseudohodowli mogą być obciążone niepełnosprawnościami i problemami zdrowotnymi, jakie powstały na skutek nieprawidłowej opieki. W efekcie niezgodnego z zasadami hodowli krzyżowania bądź tzw. krzyżowania na zamówienie (psy o określonych cechach wyglądu) pojawiać się mogą u nich wady genetyczne. Brak należytej uwagi i opieki może powodować zaburzenia behawioralne, a niewłaściwa socjalizacja – niepożądane zachowania, problemy lękowe czy agresję. W pseudohodowlach dobro zwierząt, stan fizyczny i psychiczny, cechy typowe dla danej rasy stanowią czynnik drugorzędny.

Opisane zjawiska mają na celu obejście celu ustawy i powodują konieczność ingerencji ustawodawcy. W związku z tym uprzejmie proszę o rozważenie możliwości podjęcia szerszych działań w przedmiotowym zakresie poprzez rozważenie postulatów de lege ferenda ukierunkowanych na zmianę ustawy o ochronie zwierząt, a także udzielenie odpowiedzi na następujące pytania.

1. Czy ministerstwo posiada statystyki w zakresie wykrywalności pseudohodowli oraz nakładanych kar w związku z naruszeniem art. 10a i 10b ustawy o ochronie zwierząt?

2. Czy ministerstwo planuje działania legislacyjne zmierzające do przyjęcia mechanizmów ustawowej likwidacji pseudohodowli?

3. Czy ministerstwo rozważa ograniczenie istnienia tzw. pseudohodowli poprzez inne działania, np. przyznanie służbom weterynaryjnym, powiatowym inspekcjom weterynaryjnym oraz wojewódzkim inspekcjom weterynaryjnym, instrumentów zwiększających uprawnienia do kontroli oraz nakładania kar w przypadku odnotowania naruszeń w zakresie hodowli i rozmnażania zwierząt, o których mowa w art. 10a i 10b ustawy o ochronie zwierząt?

4. Czy ministerstwo rozważa zaostrenie kar w przypadku naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 10a i 10b ustawy o ochronie zwierząt?

5. Czy ministerstwo rozważa podjęcie działań zmierzających do uzupełnienia wakatów w powiatowych i wojewódzkich jednostkach inspekcji weterynaryjnych z uwagi na dodatkowe obowiązki (np. poprzez wzrost wynagrodzeń, dodatki motywacyjne za szczególną aktywność na rzecz ochrony zwierząt)?

6. Czy ministerstwo prowadzi konsultacje społeczne w zakresie tworzenia mechanizmów walki z pseudohodowlami? Jeżeli tak, to które organizacje społeczne zostały zaangażowane w proces legislacyjny?

Jako przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Wspierania Hodowców Psów Rasowych będę wdzięczny za pełne i wyczerpujące odpowiedzi na przedstawione pytania.

Z wyrazami szacunku

Jan Filip Libicki

senator RP